

Løbe-Nr. 186. Blandt de i denne Position optagne Varer ere efter den nugældende Tarif Mølle-, Kværne- og Slibestene samt malede, pulveriserede, flemmede eller paa lignende Maade tilberedte Sten toldpligtige.

Løbe-Nr. 187. I denne Position ere til en Told af 0.5 Dre optagne saabel høvlede som slebne Kalksten, fordi der i Praxis ikke kan skelnes mellem Høvling og Slibning. Profilerede Sten finde kun Anvendelse til Pragtbygninger og maa derfor betegnes som Lüksus. Den foreslaaede Told udgør ca. 10 pCt. af Stenenes Værdi.

Løbe-Nr. 188. Toldsatzen 1.5 Dre pr. Pbd. for slebet Sten- og Billedhuggerarbejde andrager ca. 3 pCt. af Varernes Værdi. En Monumentsten, der vejer 1,500 Pbd., koster raat tilhugget 400 Kr., slebet derimod 800 Kr.

Løbe-Nr. 189. En Told af 4 Dre pr. Pbd. for poleret Arbejde er meget lille. For en Kamin af poleret Marmor, der vejer 400 Pbd. og hvis Indkøbspris er 400 Kr., bliver Tolden kun 4 pCt. af Værdien og for en poleret Monumentsten, der vejer 1,500 Pbd. og koster 1,000 Kr., bliver Tolden noget højere, nemlig 6 pCt. af Værdien.

Mindretallet indbrømmer, at den af Flertallet foreslaaede Affattelse betegner et Fremskridt i Sammenligning med Landstingets Forslag, idet den i højere Grad end dette forsøger at appasse Tolden efter Varernes Værdi, men man kan overhovedet ikke gaa ind paa en Forhøjelse af den bestaaende Told for disse Artikler. Ganske vist foreslaar ogsaa Flertallet at frigøre en Del hidtil toldpligtige Artikler, men til Gengæld vil det belaste Varer, der hidtil kun have svaret en Told af 1 Bund $\frac{1}{10}$ Dre, med Toldsatser af fra $\frac{1}{2}$ til 4 Dre pr. Bund, der delvis ville udgøre en ikke helt ringe Procent af Varernes Værdi. Dette gælder navnlig de til Bygningsbrug anvendte Brydsten. Profilsten af Sandsten koster efter de af Kommissionen indhenteede Oplysninger ca. 6 Kr. pr. Kubikfod à 150 Pbd. og Profilsten af Granit ca. $7\frac{1}{2}$ Kr. pr. Kubf. à 180 Pbd. Den foreslaaede Told af 1 Pbd. $\frac{1}{2}$ Dre vilde altsaa for disse Artikler udgøre henholdsvis $12\frac{1}{2}$ og 12 pCt. af Værdien i Stedet for som nu ca. $2\frac{1}{2}$ pCt. Mindretallet er af den Mening, at vort Stenhuggeri i det Hele staar sig ret godt under de nuværende Toldforhold, om det end, som rimeligt er, maa finde sig i nogen fremmed Konkurrence. Det er ogsaa blevet oplyst for Kommissionen, at der paa Bornholm er 6—700 Arbejdere beskæftigede ved Stenhugger-Virksomhed, og at de ingenlunde leve under trykkede Forhold, samt at to bornholmske Stenhugger-Foreninger for ikke længe siden ere solgte for Summer, der var omtrent dobbelt saa store, som den Kapital, der var anbragt i dem. Og hvad Stenhuggeriet i Kjøbenhavn og paa eller i Nærheden af andre større Affætningssteder angaar, maa det erindres, at det finere Stenhuggerarbejde, som produceres paa Stedet, har en naturlig Beskyttelse overfor det indførte derved, at dette koster en Del at transportere og let beskædiges under Transporten. Den Omstændighed, at den samlede Vareindførsel under den nuværende Position 226, hvorunder bl. a. falder alle de Varer, man nu ønsker at belægge med den ovenomtalte højere Told, i Femaaret 1890—95 trods den lave Told gennemsnitlig kun har udgjort det i Forhold til disse Varers store Vægtfylde forsvindende ringe Kvantum af 467,000 Pbd. om Aaret, taler heller ikke for, at den fremmede Indførsel skulde være faretruende for vort Stenhuggeri. Mindretallet foreslaar altsaa at blive staaende ved den nugældende Told for alle de Stenvarer, der ikke enten under Løbe-Nr. 171 ere opførte til Toldfrihed eller blive at henføre under Galanterivaretolben, 10 pCt. af Værdien.